

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Jana Kratochvíla, soudce Martina Bobáka a soudkyně Hany Kadaňové ve věci

žalobce: **B- D.**
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Papežem
sídlem Vojtěšská 245, 338 05 Mýto

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 6. 2023, č. j. MZP/2023/520/590,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 9. 6. 2023, č. j. MZP/2023/520/590, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku na náhradě nákladů řízení 21 413 Kč, a to do rukou zástupce žalobce JUDr. Petra Papeže, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení sporu

1. Žalobce provozuje vodní dílo – malou vodní elektrárnu Šťáhlavy (**MVE**). Jádrem věci je posouzení otázky, zda se správní orgány řádně zabývaly jeho argumentem, že přenesl svou povinnost manipulace se stavidlem na jiný subjekt, a to na Povodí Vltavy, s. p. (**Povodí Vltavy**). Pokud by totiž žalobce tuto povinnost skutečně přenesl na Povodí Vltavy, nemohl by porušit § 59 odst. 1 písm. a) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (**vodní zákon**), tzn. nemohl by se ani dopustit přestupku dle § 125d odst. 5 písm. a) vodního zákona.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

2. Ze správního spisu soud zjistil následující pro své rozhodnutí podstatné skutečnosti.
3. Dne 22. 6. 2022 obdržela Česká inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát Plzeň (ČIŽP), podnět na nedodržování minimálního zůstatkového průtoku v korytě toku, z něhož MVE odebírá povrchovou vodu z toku Úslava. Rozhodnutím ze dne 6. 4. 2023, č. j. ČIŽP/43/2023/1623 (**prvoinstanční rozhodnutí**), ČIŽP shledala žalobce vinným ze spáchání přestupku dle § 125d odst. 5 písm. a) vodního zákona ve spojení s § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona, jelikož nedodržel podmínky a povinnosti, za kterých byla MVE povolena a uvedena do provozu, zejména nedodržel schválený manipulační řád pro vodní díla ve Štáhlavech z roku 2018 ve znění revize z 7. 10. 2021 (**manipulační řád**). Žalobci uložila pokutu ve výši 50 tis. Kč. Proti prvoinstančnímu rozhodnutí se žalobce odvolal. Napadeným rozhodnutím žalovaný odvolání zamítl a prvoinstanční rozhodnutí potvrdil.

II. Žaloba a vyjádření žalovaného

4. Žalobce nesouhlasí s tím, že by porušil povinnost dle § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona, neboť po celou dobu jednal v souladu s manipulačním řádem. Rozhodnutí správních orgánů spočívají na nesprávném právním posouzení věci. Na základě provedených důkazů dospěly k chybným skutkovým zjištěním. V řízení o uložení pokuty za správní delikt je třeba klást důraz na důkladné zjištění skutkového stavu. Správní orgány se měly věci podrobněji zabývat v souladu se zásadou vyšetřovací (§ 50 odst. 3 správního řádu).
5. Správní orgány údajně nevypořádaly rozpory mezi tvrzeními žalobce a Povodí Vltavy. Žalovaný i ČIŽP se přiklonily k pouhému tvrzení zaměstnance Povodí Vltavy. Nesoulad v tvrzeních mezi žalobcem a Povodím Vltavy se týkal toho, jestli žalobce na Povodí Vltavy přenesl plnění povinností týkajících se stavidla MVE (**stavidlo**) ve smyslu podkapitoly C.2.1 manipulačního řádu.
6. Žalobce trvá na tom, že povinnost manipulovat se stavidlem předal Povodí Vltavy již na začátku roku 2022. Z opatrnosti dne 16. 2. 2023 vyrozuměl Povodí Vltavy o tom, že i nadále má zajišťovat manipulaci se stavidlem. Vzhledem k tomu, že Povodí Vltavy na tento dopis nereagovalo, opět ho kontaktoval. Dne 14. 6. 2023 pracovník Povodí Vltavy žalobci sdělil, že Povodí Vltavy neobdrželo žádný dopis o předání povinnosti. S ohledem na datovou zprávu žalobce ze dne 16. 2. 2023 ovšem toto tvrzení Povodí Vltavy nemůže být pravdivé. Tento postup Povodí Vltavy dokládá, že popíralo předání povinnosti manipulace se stavidlem i poté, co ho o tom žalobce bezpochybně vyrozuměl, a to ještě předtím, než správní orgán vydal prvoinstanční rozhodnutí. Tvrzení Povodí Vltavy tak žalobce označuje za čistě účelové ve snaze vyhnout se odpovědnosti za únik vody na řece.
7. Během kontroly konané 24. 6. 2022 žalobce předložil kontrolující osobě, Ing. L. K. (**kontrolující osoba**), dopis Obecního úřadu Štáhlavy z 1. 3. 2022. Z něj vyplývá, že Povodí Vltavy převzalo povinnost manipulace se stavidlem. Konkrétně je zde uvedeno, že nátok náhonu u jezu budou uzavírat zaměstnanci Povodí Vltavy v součinnosti se zhotovitelem údržby náhonu. V záznamu o kontrolních úkonech ze dne 29. 6. 2022 kontrolující osoba vysloveně uvedla, že se stavidly manipulovali pracovníci Povodí Vltavy. Dle žalobce by tak dozajista nečinili, pokud by Povodí Vltavy tuto povinnost skutečně nepřevzalo. Žalobce tak má za to, že dostatečně prokázal, že povinnost manipulovat se stavidlem v únoru roku 2022 předal Povodí Vltavy.
8. Skutečnost, že místní rybář dne 24. 6. 2022 kontaktoval zaměstnance Povodí Vltavy s tím, aby uzavřelo splav z důvodu suchého jezu, taktéž dokládá, že i tento rybář považoval Povodí Vltavy za odpovědné za manipulaci se stavidlem. V opačném případě by

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

kontaktoval žalobce. Obdobně také zástupce města Štáhlavy kontaktoval Povodí Vltavy, aby v souladu s manipulačním řádem uzavřelo stavidlo. Z toho je patrné, že i město Štáhlavy si bylo vědomo toho, že se stavidlem manipuluje Povodí Vltavy. Nadto po kontaktování Povodí Vltavy městem Štáhlavy uzavřeli pracovníci Povodí Vltavy toto stavidlo, aniž předtím kontaktovali žalobce. Stejně tak žalobce ani nevyrozuměli o tom, že stavidlo uzavřeli. Dle žalobce je toto jasným dokladem toho, že odpovědnost za manipulaci se stavidlem přešla na Povodí Vltavy. Povodí Vltavy si toho bylo vědomo.

9. Žalobce se domnívá, že prokázal, že vynaložil veškeré úsilí, které po něm bylo možné požadovat, aby po dobu jeho nepříznivého zdravotního stavu byla zajištěna manipulace se stavidlem. Povinnost manipulovat se stavidlem prokazatelně přenesl na počátku roku 2022 na Povodí Vltavy, a pokud s ním nebylo manipulováno tak, jak mělo být, a to ohrozilo život ve vodním toku, odpovědným není on, ale Povodí Vltavy. Toho si byla vědoma i kontrolující osoba, přesto ČIŽP nesprávně uložila pokutu žalobci.
10. **Žalovaný** ve svém vyjádření uvedl, že zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Povodí Vltavy je zákonem zřízený státní podnik, který nemá žádný zájem na výsledku řízení. Ve sdělení ze dne 13. 7. 2022 Povodí Vltavy popsalo průběh skutkového děje tak, jak jej zaznamenali jeho pracovníci.
11. Manipulační řád ukládá provozovateli MVE určité povinnosti. Pokud není provozovatel MVE schopen zajistit splnění těchto povinností, musí neprodleně informovat pracovníka Povodí Vltavy, který zajistí manipulace dle manipulačního řádu. Žalobce těmito povinnostmi nedostál. Nemohl se tak dovolávat ujednání, jejichž uzavření není schopen relevantně dokázat.
12. Mezi základní povinnosti vlastníků vodních děl patří dodržování schváleného manipulačního řádu vodního díla a jeho provozního řádu. Postup v rozporu s manipulačním řádem je porušením povinnosti dle § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona. Skutečnost, že manipulační řád představuje podklad pro vymezení povinností a podmínek pro vodní dílo, vyplývá i z důvodové zprávy k vodnímu zákonu.
13. Dle žalovaného měl žalobce dostatek času a možností prokázat svá tvrzení o tom, že povinnost manipulovat se stavidlem telefonicky předal Povodí Vltavy. Žalobce se seznámil se sdělením ze dne 13. 7. 2022, v němž Povodí Vltavy popřelo telefonické předání povinnosti manipulace se stavidlem. Žalobce tak měl správnímu orgánu navrhnout provedení relevantních důkazů na podporu svého tvrzení. To ale žalobce v průběhu řízení neučinil, stejně tak jako to neučinil ani v rámci posuzované žaloby. Z procesního hlediska se tak jedná o nepodložená tvrzení žalobce. Skutečnost, že ČIŽP hodnotila zjištěné okolnosti v neprospěch žalobce, neznamená nezákonnost napadeného rozhodnutí.
14. Ani pokud by ČIŽP nařídila žalobcem navrhované ústní jednání, žalobce by na něm neprokázal předání povinnosti manipulace se stavidlem. Nařízení ústního jednání není obligatorní. Žalobce nepodal odvolání proti usnesení o nařízení ústního jednání. Žalobce ve správním řízení vystupoval v roli obviněného, tedy v jiném postavení než svědek. Nenařízení ústního jednání ho nezkrátilo na jeho procesních právech.
15. Žalobce se nemůže dovolávat toho, čeho si podle jeho názoru byla vědoma ta či ona třetí osoba. Odpovědnost vznikající na základě § 125d odst. 5 vodního zákona je objektivní odpovědností. Obdobně je tomu ostatně také v případě deliktů odpovědnosti právnických osob a jim na roveň postavených fyzických osob při výkonu podnikání. Jestliže je

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

odpovědnost za určitý delikt objektivní, pak se jedná o odpovědnost za následek, tedy bez ohledu na zavinění. Otázku zavinění žalovaný vůbec nezkoumal.

16. Žalovaný se také dostatečně zabýval otázkou liberačních důvodů. Neexistovaly důkazy, které by podpořily tvrzení žalobce o tom, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možné po něm vyžadovat, aby zajistil plnění povinností uložených mu manipulačním řádem. Ze strany správních orgánů „nebylo možné brát v potaz jakýkoliv relevantní důkaz o tom, že k přenesení povinnosti manipulovat se stavidlem reálně došlo“. Ani vyšetřovací zásada nekáže prokázat něco, co neexistuje. Žalobce dle § 21 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (**přestupkový zákon**), neunesl důkazní břemeno stran vynaložení spravedlivě požadovaného úsilí směřujícího k zajištění plnění povinností uložených mu manipulačním řádem.
17. Z obsahu spisového materiálu ani z odvolání správní orgány nezjistily pochybnosti o tom, že žalobce nedbal povinností uložených mu § 59 odst. 1 vodního zákona.

III. Posouzení žaloby soudem

18. Žaloba je včasná, podala ji osoba k tomu oprávněná. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.)], jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
19. U jednání dne 11. 9. 2024 žalobce setrval na žalobě. Správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav věci, jelikož on již na počátku roku 2022 předal povinnosti manipulace se stavidlem Povodí Vltavy. Dále upozornil, že nemohl být potrestán za to, že Povodí Vltavy nesprávně uzavřelo stavidla.
20. Žalovaný mj. kontroval tím, že řádně zjistil skutkový stav věci. Pokud žalobce zamýšlel zpochybnit důkazy, na nichž ČIŽP založila prvostupňové rozhodnutí, měl prokázat svá tvrzení o tom, že předal povinnost manipulace se stavidlem.
21. Soud si k posouzení žaloby vyžádal správní spis, ovšem správním spisem, tj. včetně všech listin v něm založených, se nedokazuje. Soud ze správních spisů vychází. Soud nepovažoval za potřebné ani konstatovat některou část z listin založených ve spise. Nad rámec správního spisu žalobce navrhl, aby soud provedl k důkazu listiny týkající se okamžiků, v nichž předával Povodí Vltavy povinnost manipulace se stavidly v roce 2023, tj. o rok později, než došlo k projednávanému přestupku. Soud k důkazu provedl přípis ze dne 16. 2. 2023, jímž žalobce vyrozuměl Základní organizaci Povodí Vltavy, o tom, že jí předává manipulaci se stavidlem dle bodů C.2.1 a C.4 manipulačního řádu. Přípis dle jeho záhlaví adresoval Povodí Vltavy, státní podnik, závod Berounka, provoz Štáhlavy, avšak z doručenký k tomuto přípisu je patrné, že žalobce zprávu s tímto přípisem doručil dne 22. 2. 2023 do datové schránky Základní organizace Povodí Vltavy, závod Berounka, která je odborovou organizací, a tedy nikoli státnímu podniku, jemuž žalobce tento přípis adresoval.
22. Dále soud konstatoval obsah e-mailové zprávy ze dne 14. 6. 2023, již pracovník Povodí Vltavy informoval žalobce, že Povodí Vltavy, státní podnik, neobdrželo od žalobce přípis s předáním povinnosti manipulace se stavidlem, jakkoli žalobce tvrdil jeho doručení dne 22. 2. 2023. Pracovník pak v e-mailu vyzval žalobce, ať přípis opětovně doručí do datové schránky Povodí Vltavy (ID: gg4th8hf). V návaznosti na to soud provedl k důkazu doručenký k datové zprávě, která svědčí o tom, že žalobce této výzvě vyhověl.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

23. Konečně soud konstatoval také obsah listiny, kterou žalobce předložil při jednání, a to rozhodnutí Magistrátu města Plzeň ze dne 24. 3. 2022, č. j. MMP/101151/22. Z něj je patrné, že magistrát udělil obci Štáhlyv souhlas k zásahu do významného krajinného prvku, k němuž dojde realizací udržovacích prací náhonu řeky Úslavy. Souhlas udělil do 31. 5. 2022, přičemž z odůvodnění rozhodnutí vyplynulo, že obec plánovala v termínu od 1. 4. 2022 do 16. 4. 2022 provádět údržbu náhonu v úseku mezi domem č. p. 8 (u shybky) a stavidlem prvního jezu. Nátok do náhonu u prvního jezu měl být uzavřen zaměstnanci Povodí Vltavy v součinnosti se zhotovitelem stavby.
24. Žaloba je důvodná.
25. Soud předesílá, že napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné. Lze z něj seznat, jakým způsobem správní orgány rozhodly, výrok neodporuje odůvodnění, je z něj možné zjistit, jakými úvahami byly správní orgány vedeny a jak vypořádaly námitky.
26. Napadené rozhodnutí ovšem neobstojí pro zásadní vadu řízení.
27. Každý správní orgán musí při své činnosti ctít zásadu materiální pravdy (§ 3 správního řádu). Musí zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. V řízení o odpovědnosti za přestupky správní orgány nevycházejí pouze z podání účastníků řízení (přestupců, poškozených či jiných osob), ale z vlastní iniciativy pečlivě vyšetřují, zda se obviněný skutečně dopustil přestupku. Takový postup odpovídá jak obecné úpravě § 50 odst. 3 správního řádu, tak principům, na nichž stojí trestní a přestupkové právo. Pokud se skutek, o němž se vede řízení, nestal nebo skutek není přestupkem či ho nespáchal obviněný, správní orgán nemůže obviněného shledat vinným ze spáchání přestupku. V takovém případě musí zastavit řízení (§ 86 zákona o odpovědnosti za přestupky).
28. V nynější věci z kontroly vyplynulo, že žalobce měl zanedbat svých povinností dle § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona, jelikož jako vlastník vodního díla nedodržoval podmínky a povinnosti, za kterých bylo vodní dílo povoleno a uvedeno do provozu, zejména dodržovat provozní řád a schválený manipulační řád.
29. Manipulační řád, podkapitola C.2.1 *Manipulace se stavidlem na vtoku do náhonu*, která upravuje manipulaci se stavidlem, stanoví, že manipulaci se stavidlem provádí provozovatel MVE, tzn. žalobce. Dále podle této kapitoly platí, že pokud *provozovatel MVE není schopen zajistit manipulace na stavidle, neprodleně musí informovat provozního pracovníka Povodí Vltavy, státní podnik, závod Berounka, provoz Štáhlyv, který následně zajistí manipulace podle manipulačního řádu*. Stejnou poznámku pak manipulační řád obsahuje v kapitole C.4 *Manipulace při kritickém nedostatku vody ve vodním toku*.
30. Dle správních orgánů žalobce *neprokázal*, že povinnost manipulace se stavidlem přenesl na Povodí Vltavy. Dle žalovaného neoznačil žádný relevantní důkaz, kterým by zpochybnil skutkový stav zjištěný správními orgány, přičemž označit nebo navrhnout důkazy na podporu jeho tvrzení bylo jeho povinností. Správní orgány totiž vycházely ze sdělení Povodí Vltavy ze dne 13. 7. 2022, že ho žalobce neinformoval o neschopnosti zajistit manipulace na stavidle jezu a že tak nedošlo k předání povinnosti zajistit manipulace.
31. Soud souhlasí s žalobcem, že v řízení o přestupku nebyl povinen prokazovat svá tvrzení, jelikož odpovědnost za kvalitu zjištěného skutkového stavu v tomto řízení nesly správní orgány. Ve smyslu usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (NSS) ze dne

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011-68, č. 3014/2014 Sb. NSS, žalobce skutečně neměl povinnost předkládat správním orgánům žádné důkazy.

32. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (viz právě citované usnesení rozšířeného senátu, body 21-22; a z poslední doby rozsudek NSS ze dne 16. 1. 2024, čj. 8 As 124/2022-85, *ENVIROPOL*, body 29-30) je to správní orgán, kdo má povinnost prokázat přestupek. Obviněnému stačí k tomu, aby nemohl být za přestupek postižen, že existuje rozumná pochybnost o otázce, kdo se daného jednání dopustil; nemusí se vyvíňovat, tedy prokazovat, že se deliktního jednání nedopustil. Povinnost prokázání skutkového stavu proto nese ve všech směrech správní orgán, bez ohledu na to, zda jde o skutkové okolnosti ve prospěch či neprospěch obviněného. Tvrdí-li však obviněný určité skutečnosti, které jsou podle obecných zkušeností krajně nepravděpodobné, nenabízí k nim žádný rozumný důkaz a ani správní orgán takový důkaz není s to opatřit, nezaloží pouhá tvrzení obviněného rozumné pochybnosti o skutkovém stavu. Pokud však obviněný svá tvrzení podloží a relevantní pochybnosti skutečně vyvstanou, je to správní orgán, který musí tyto pochybnosti vyvrátit. Obviněný tedy nemusí svá tvrzení prokazovat, ale postačí, pokud jeho tvrzení či jím předložené důkazy založí pochybnosti ohledně zjištěného skutkového stavu.
33. Soud dospěl k závěru, že vzhledem ke konzistentní argumentaci žalobce důvodné pochybnosti o zjištěném skutkovém stavu dosud přetrvávají.
34. Žalobce se v průběhu řízení bránil, že povinnost manipulace se stavidly již v únoru 2022 telefonicky předal Povodí Vltavy (dle manipulačního řádu kapitoly C.2.1 *Manipulace se stavidlem na vtoku do náhonu*). Žalobce tuto skutečnost zdůrazňoval od samého počátku kontroly (mj. záznam o kontrolních úkonech ze dne 21. 6. 2022, podání ze dne 2. 8. 2022, podání ze dne 12. 9. 2022, ze dne 24. 10. 2022 či v odvolání ze dne 1. 12. 2022, z vyjádření ze dne 1. 3. 2023 a dalšího odvolání ze dne 27. 4. 2023). Jak ČIŽP, tak žalovaný se ovšem této jeho linii obhajoby blíže nevěnovaly.
35. Správní orgány byly povinny zjistit stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, a to i vzhledem k představitelné skutkové variantě, kterou již během kontroly předestřel žalobce. Na tomto místě soud uvádí, že tvrzení žalobce o přenesení povinnosti manipulace se stavidly na Povodí Vltavy, nelze *apriori* označit za krajně nepravděpodobné. Toto tvrzení relevantní způsobem zpochybnilo klíčovou skutkovou otázku tohoto případu. Již jen proto bylo na místě, aby mu správní orgány v řízení věnovaly náležitou pozornost.
36. Žalovaný se planě brání tím, že by jeho povinnost zkoumat tvrzení obviněných z přestupků vedla k absurdním situacím. Soud míní, že žalovaný se nemohl zbavit povinnosti zjistit okolnosti nutné k vydání rozhodnutí o přestupku bez důvodných pochybnosti ani pouhým odkazem na § 52 větu první správního řádu (důkazní břemeno), jelikož toto ustanovení se v řízení o odpovědnosti za přestupek neuplatní (srov. již cit. usnesení 5 As 126/2011; srov. také rozsudek ze dne 9. 8. 2024, č. j. 8 Ads 94/2023-41, *MAZRO CZ*, bod 25). V situaci, ke které došlo i v posuzované kauze, je dokonce povinností správního orgánu rozptýlit cílené námitky, které obviněný vznese a které mají potenci zpochybnit vypovídající hodnotu dosud provedených důkazů (rozsudek NSS ze dne 2. 12. 2015, č. j. 1 As 152/2015-24, bod 16).
37. Pokud za takové situace není obviněný povinen označit důkazy na podporu svých tvrzení, tím spíše nemusí tyto důkazy předkládat, jak chybně dovodil žalovaný. Na rozdíl od první věty § 52 správního řádu jeho druhá věta se plně uplatní v řízení o odpovědnosti za přestupek. Správní orgány musí provést všechny důkazy, které jsou potřebné ke zjištění

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

stavu věci. Takové důkazní prostředky zpravidla jednak vyplynou z procesní obrany obviněného či podání poškozeného, jednak je musí opatřit sám správní orgán, jemuž to káže zásada vyhledávací.

38. Žalovaný nadto nezpochybňoval, že žalobce by i mohl – třeba telefonicky – přenést povinnost manipulace se stavidly na Povodí Vltavy, státní podnik. Ovšem žalovaný pohříchu trval na tom, že toto přenesení povinnosti žalobce musel prokázat, což dle něj neučinil. Na tom nic nemění odkaz žalovaného na rozsudek NSS ze dne 2. 5. 2013, č. j. 3 As 9/2013-35. V něm správní orgán řádně zjistil skutkový stav. Z § 52 správního řádu pak vyplývá, že v takovém případě, s odkazem právě na dostatečně zjištěný skutkový stav, nemusí správní orgán provádět další důkazy navržené obviněným, respektive ověřovat jeho tvrzení. V posuzovaném případě, jak soud uvedl již výše, však správní orgány dostatečně nezjišťovaly skutkový stav věci. Tvrzení žalobce popřely v podstatě na základě soliterního podkladu, a to sdělení Povodí Vltavy, ředitele závodu Berounka ze dne 13. 7. 2022. To soud považuje za nedostatečné pro učinění závěru, že o této skutkové verzi již nepanují důvodné pochybnosti.
39. Žalovaný se navíc nesprávně domníval, že v tomto případě – pokud by žalobce přenesl povinnost manipulace se stavidlem na Povodí Vltavy – by šlo o otázku liberace, tzn., že žalobce měl sám prokázat, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránil. Pokud by žalobce v únoru 2022 skutečně přenesl povinnost manipulace se stavidly na Povodí Vltavy, neměl povinnost se stavidly manipulovat (např. při kritickém stavu vody ve vodním toku), jelikož tato povinnost bez dalšího od momentu jejího přenesení stíhala Povodí Vltavy. Nemohl by tedy být ani odpovědný za to, že Povodí Vltavy nereagovalo na stav vody manipulací se stavidly. Soud uzavírá, že v tomto případě by nešlo o existenci liberačního důvodu, neboť ten se zkoumá až po zjištění porušení zákonné povinnosti.
40. Ani ne v napadeném rozhodnutí, ale až ve vyjádření k žalobě žalovaný argumentoval tím, že pracovníky Povodí Vltavy lze obecně považovat za nestranné a věrohodné svědky, neprokáže-li se něco jiného. Domníval se, že tito pracovníci nemají na věci a jejím výsledku jakýkoliv zájem, vykonávají jen svoje pracovní povinnosti. Nad rámec napadeného rozhodnutí uvedl, že z tohoto důvodu se přiklonil k tvrzení Povodí Vltavy o tom, že žalobce v únoru 2022 nepředal povinnost manipulace se stavidly.
41. K tomu soud předně uvádí, že pokud chtěl žalovaný tímto dílčím důvodem podpořit jeho rozhodnutí, měl ho do něj vepsat. Soud neakceptuje, pokud správní orgán dohání svou nedůslednost až ve vyjádření k žalobě (srov. např. rozsudek NSS ze dne 16. 8. 2023, č. j. 7 As 48/2022-46, bod 17 a tam cit. judikaturu). Zadruhé, pokud by i soud přihlédl k právě uvedenému, jde o ničím nepodložený argument. Aniž soud jakkoliv zpochybňuje věrohodnost zaměstnanců Povodí Vltavy, jejich vyjádření nemusí být vždy a nutně správné. Kupříkladu i z jejich strany mohlo dojít k omylu nebo třeba k snaze zbavit se zodpovědnosti za vzniklý problém.
42. Veden závěry usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/205-71, č. j. 3577/2017 Sb. NSS, soud provedl k důkazu podkladu, které žalobce předložil ohledně údajného předání povinnosti manipulace se stavidlem v únoru 2023. Jakkoli žalobce jistě usiloval o ztvrzení předání povinnosti i v únoru 2023, tyto důkazy nevypovídají o nyní sporné skutečnosti, tj. o předání povinnosti manipulace se stavidlem v únoru 2022. Navíc soud neopomenul, že v únoru 2023 žalobce doručil jeho přípis odborové organizaci, a nikoliv státnímu podniku Povodí Vltavy.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

43. Žalobce v průběhu řízení důvodně zpochybňoval tvrzení Povodí Vltavy o tom, že na něj nepředal odpovědnost za manipulaci se stavidlem. Konkrétně argumentoval, že
- a) obec se v případě potřeby manipulace se stavidlem obracela přímo na Povodí Vltavy (dopis Obecního úřadu Štáhlavy, dle kterého nátok na náhonu u jezu budou uzavírat zaměstnanci Povodí Vltavy v součinnosti se zhotovitelem údržby náhonu);
 - b) rybář nahlašující nízkou hladinu vody se taktéž obrátil přímo na Povodí Vltavy, a ne na žalobce;
 - c) dne 26. 6. Povodí Vltavy manipulovalo se stavidlem – na nahlášení nízké hladiny vody tedy reagovalo tak, jako by byla jeho odpovědnost se stavidlem maniplovat;
 - d) Povodí Vltavy nekontaktovalo žalobce před manipulací ani po manipulaci dle bodu c) shora.

Dále nelze opomenout, že žalobce již v prvotním podání ze dne 2. 8. 2022 upozorňoval, že se stavidly manipuluje mnoho osob (pracovníci obecního úřadu Štáhlavy, rybáři, Povodí Vltavy či zahrádkáři), a že k tomu, a také k funkčním závadám stavidel opakovaně navrhoval společnou osobní schůzku. U jednání soud konstatoval také obsah rozhodnutí Magistrátu města Plzně ze dne 24. 3. 2022, z něhož je patrné, že pracovníci Povodí Vltavy v období předcházejícím datu, v němž žalobce měl spáchat nyní sporný přestupek, skutečně mohli maniplovat se stavidlem. Jakkoli toto rozhodnutí jednoznačně nesvědčí o předání povinnosti manipulace v únoru 2022, jde o jednu z indicíí, že v období po únoru 2022 to bylo Povodí Vltavy, které se stavidlem primárně manipulovalo a je otázkou (dosud nezjištěnou), z jakého důvodu.

44. Soud netvrdí, že výše uvedené argumenty dokládají, že žalobce skutečně převedl povinnost manipulace se stavidlem na Povodí Vltavy. Avšak tyto skutečnosti vyvolávají důvodné pochybnosti o tom, že tomu tak nebylo. Bylo povinností správních orgánů tyto pochybnosti rozptýlit (viz rozsudek 1 As 152/2015). To správní orgány neučinily. Své závěry opřely o domněnky, a nikoliv o důkazy. Patrné to je například z reakce ČIŽP na námítku, že jak rybář ohlašující nízkou hladinu vody, tak obec Štáhlavy v případě nutnosti manipulace se stavidlem kontaktovali přímo Povodí Vltavy, a ne žalobce. V prvoinstančním rozhodnutí ČIŽP uvedla, že tato situace „je dle názoru ČIŽP důsledkem spíše špatných vzájemných vztahů, než že by to dokazovalo předání povinnosti manipulace na organizaci Povodí Vltavy“. Tento závěr je spekulativní. ČIŽP ho neopřela o žádný důkaz, což je patrné již z užitých slov *dle názoru* a *spíše*. Žalovaný přitom tento závěr nikterak nekorigoval, naopak na odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí v napadeném rozhodnutí odkázal.
45. Přitom se nabízela široká škála poměrně jednoduše dostupných důkazů, které ČIŽP mohla provést za účelem potvrzení či vyvrácení žalobcem tvrzené skutkové alternativy. Soud namátkově uvádí, že ČIŽP se například mohla dotázat žalobce na konkrétní číslo, z něhož v únoru 2022 telefonicky kontaktoval Povodí Vltavy. V návaznosti na to si mohla od Povodí Vltavy vyžádat výpis hovorů a zjistit, jestli nějaký telefonní hovor skutečně proběhl. Proběhl-li v tomto období

hovor mezi žalobcem a Povodím Vltavy, jistě by pak nebylo nereálné zjistit, s kým a čem konkrétně žalobce v daném čase mluvil. Nabízely se také výsledky jak žalobce, tak zaměstnanců Povodí Vltavy, tak kupříkladu pracovníka Obecního úřadu Štáhlavy, který by mohl potvrdit, jestli ohledně manipulace se stavidlem z důvodu špatných vztahů se žalobcem kontaktoval přímo Povodí Vltavy (jak se s ohledem na obsah spisu nepodloženě domníval žalovaný), nebo protože mu bylo známo, že manipulace se stavidlem obstarávalo Povodí Vltavy. Správní orgány ovšem neprovedly žádný z těchto možných důkazů, byť by jednotlivě či v jejich spojení mohly pomoci objasnit skutkový

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

stav věci. Nevěnovaly dostatečnou pozornost tvrzením žalobce ohledně plausibilní skutkové varianty, která – pokud byla-li by pravdivá – by vylučovala jeho odpovědnost za přestupek. Soud tedy uzavírá, že správní orgány řádně nezjistily skutkový stav věci a zatížily tak napadené rozhodnutí vadou, kvůli které jej musí soud zrušit.

46. Za těchto okolností dlužno dodat, že se žalobce neúspěšně domáhal také ústního jednání, které správní orgán musí provést, je-li to nutné pro zjištění skutkového stavu (§ 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky).

IV. Závěr a náklady řízení

47. Proto soud zrušil napadené rozhodnutí dle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro vady řízení. Soud vrátil věc dle § 78 odst. 4 s. ř. s. žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V dalším řízení žalovaný v souladu s pokyny soudu doplní zjištění ohledně skutkového stavu věci. Provede důkazy, které bez důvodných pochybností potvrdí nebo vyvrátí žalobcovu skutkovou variantu o tom, že na počátku roku 2022 telefonicky převedl povinnost manipulace se stavidly na Povodí Vltavy.
48. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož byl žalobce ve věci zcela úspěšný, uložil soud žalovanému uhradit mu náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a náklady zastoupení advokátem, kterému náleží odměna stanovená dle § 6 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), c), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (**advokátní tarif**), za každý ze čtyř úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, účast na jednání, další porada) ve výši 3 100 Kč (tzn. 4 x 3 100 Kč) a paušální náhrada hotových výdajů stanovená dle § 13 odst. 4 téže vyhlášky ve výši 300 Kč (tzn. 4 x 300 Kč). Dále mu v souvislosti s tím náleží náhrada za DPH v sazbě 21 % ve výši 2 856 Kč, celkem 16 456 Kč. Soud žalobci nepřiznal náhradu nákladů spočívající v poradě dne 20. 7. 2023, jelikož se jednalo o první poradu ve věci, kterou konzumuje úkon přípravy a převzetí věci dle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu (např. usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 10. 2020, sp. zn. II.ÚS 2432/20).
49. Zástupce žalobce vyúčtoval a osvědčil cestovné Mýto-Praha a zpět (celkem 140 km, pohonné hmoty 38,70 Kč/litr motorové nafty, spotřeba dle technického průkazu 8,0 l/100 km, tzn. 433,44 Kč; základní náhrada 5,60 Kč/km, tzn. 784 Kč) tj. spolu ve výši 1 217,44 Kč, s DPH pak celkem ~ 1 473 Kč; a náhradu za ušlý čas (2 hodiny, 100 Kč za každou započatou půlhodinu dle § 14 odst. 3 téže vyhlášky) ve výši 400 Kč, s DPH celkem 484 Kč. Celkem tedy náklady řízení činí **21 413 Kč** (3 000 + 16 456 + 1 473 + 484).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení u Nejvyššího správního soudu.

Praha 11. září 2024

Jan Kratochvíl v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.